

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XII. fornicatio simplex, stuprum, & raptus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

renus talis. Et isti intelligentia favere videtur damnatio hujusce propositionis per Alexandrum VII. *Est probabilis opinio, qua dicit esse tantum veniale osculum habitum ob delectationem carnalem & sensibilem, qua ex osculo oritur, secluso periculo consensus ulterioris & pollutionis.*

85 Verum Lumbierus noster observat. 31. ad proposit. ab Alexandro VII. & Innoc. XI. damnatas n. 814. censet Pontificem ibi non loqui de quocumque osculo habito ob delectationem sensibilem: quia sicut sensus tactus potest in suavitate cujusdam holoserici delectari; sic labia possunt in genarum mollitie delectari, absque ullo libidinosi motus vestigio; alias matres peccarent mortaliter, quoties sibi complacerent in iterata osculatione puerorum suorum: utpote generis mollium & delectabilium. Quare num. 816. & 817. censet Pontificem loqui de delectatione libidinosè sensibili, id est quæ ex se sit provocativa primorum motuum carnis, seu spirituum generationi ferventium (licet aliquando per accidens contingat eos non commoveri) & istam delectationem Pontifex ideo non vocat *sensibilem* præcisè, sed *carnalem & sensibilem*, peccatumque mortale esse declarat, quamvis ob eam oscula figens, in ea sola sistat, absque periculo contentus ulterioris & pollutionis. Declarare namque vult Pontifex falsam & scandalosam esse propositionem, quæ materiæ parvitatem à mortali excusantem admittit in rebus venereis.

86 Et propterea laudatus Author non sine gravi fundamento n. 813. approbat opinionem, quæ dicit, *quemlibet tactum manuum ob ejusmodi delectationem, vel cum illa, sicut & quacumque verba amatoria, & à fortiori amplexus proximè provocativos illius, esse peccatum mortale.* Quod & de tactu uberum personæ alterius sexus, velut indubitatum tradit Layman l. 3. sect. 4.

87 Num. verò 818. ex dictis infert, opus non esse, quòd hæc oscula sint effectus amoris veneri, ut sint peccata mortalia, sed ad hoc sufficere, quòd sint initia, quantum ex se, talium commotionum venerearum. Unde (inquit) allata propositio damnata non fuit ex præsumptione periculi in majus aliquid prolubendi, cum Pontifex expressè declararet, ea oscula esse peccata mortalia, secluso periculo consensus ulterioris & pollutionis.

88 Paulò aliter, si tamen aliter, Natalis Alexander to. 10. in explicatione sexti præcepti reg. 9. dicit osculum censeri libidinosum, dum sine rationabili causa, cum aliqua sit libidinis commotione, voluta vel prævisa, seu quæ prævideri potuit ac debuit, quòdque quidquid homo agit ex consensu, vel cum consensu, tacito vel expresso, in delectationem, proveniente ex tali commotione, in ejus scilicet sensum habendum vel nutriendum consentiens, totum est mortale peccatum, ut dicit S. Thomas q. 15. verit. a. 4. allegatque ex S.

Antonino V. Bedam, per visum mulieris ad concupiscendum eam (de quo Matth. 5.) intelligentem omnem motum voluntarium ad delectationem veneream extra matrimonium.

Enimverò quidquid sit de veritate speculativa opinionis, ad libidinosum osculum, amplexum, &c. requiritis ut fiat ex complacentia circa cogitatum opus venereum, v. g. fornicationem, certum videtur, opinionem illam in praxi esse periculosam, ideoque practicè non sequendam. Tum quia certum est oscula ejusmodi esse peccata, sacraque Paginas & SS. Patres ab iis vehementer dehortari, ob periculum imminens incidendi in mortalia. Tum quia est in natura corrupta pondus magnum latentis concupiscentiæ carnalis, cui si voluntas tantillum laxet habenas, magno impetu eam in præceps trahit, ut videre est apud Basilium de Constit. Monast. c. 3. Hieronymum ad illud Hierem. *Ascendit mors per fenestras.* Gregor. 21. Moral. 2.

CAPUT XII.

Fornicatio simplex, stuprum, raptus.

TOMO I. agendo de peccatis capitalibus, 89 ostendimus septem esse species luxuriæ: earum modò naturam & malitiam nos oportet explicare. Et imprimis naturam malitiamque fornicationis simplicis, quæ est *copula naturalis soluta cum soluta*, id est viri liberi à vinculo matrimonii, voti castitatis, sacri Ordinis, consanguinitatis, & affinitatis, cum femina pariter libera. Esse prohibitam sexto præcepto docet Augustinus q. 71. super Exodum. Eam verò mortale esse peccatum, constat 90 ex Deuteron. 23. Tob. 4. 1. Cor. 3. & 6. Et Ephes. 5. ubi dicitur: *Omni fornicator non habet hereditatem in regno Dei.* Videri etiam potest Hebr. 13. & Apocal. 22.

Hujus peccati gravitatem Apostolus 1. Cor. 91 6. hinc verbis demonstrat: *Nescitis quoniam corpora vestra membra sunt Christi? Tollens ergo membra Christi, faciam membra meretricis? ... Qui fornicatur in corpus suum peccat. An nescitis quoniam membra vestra templum sunt Spiritus sancti, qui in vobis est? ... Non estis vestri: empti enim estis pretio magno, glorificati & portate Deum in corpore vestro.* Gravem proinde Deo & Christo injuriam facit qui miscetur fornicariæ: quia membra sua de membris Christi facit membra fornicariæ: qui enim adheret meretrici, unum corpus efficitur.

Gravem quoque injuriam facit Spiritui sancto, dum eum de templo suo turpiter expellit, Deique templum fornicatione polluit. *Siquis autem templum Dei violaverit, disperdet illum Deus.* 1. Cor. 3. Sed & fornicatio Christianorum, ex redemptione & sanctificatione corporum per Christum, specialem habet enormitatem præ fornicatione Gentilium: quia ex hoc quòd empti sunt pretio magno, Deum glorificare & portare debent in corpore suo. Deum autem portare non possunt in corpore

per fornicationem polluto.

93 Et ipsa tamen Gentilium fornicatio grave peccatum est, Deoque valde injuriola: utpote per quam imago Dei violatur. *Ad imaginem quippe Dei factus est omnis homo.* Atque hinc Augustinus l. de 10. chordis c. 10. probat fornicationem jure natura esse veritam: quia qui fornicatur, facit contra generale illud legis naturalis præceptum: *Quod tibi non vis fieri, alteri ne feceris.* Verba ipsius sunt: *Cum imaginem Dei, quod es tu, corrumpis in te per fornicationes, & per dissolutas libidinis, non attendis cujus imaginem violasti? Non vis corrumpi domum vel imaginem tuam; quare corrumpis domum vel imaginem Dei?*

94 Sed & legi naturali advenatur qui contra voluntatem domini utitur re ipsus. Corpora verò nostra, non nostra sunt, sed Dei. Deus autem eorum usum & commixtionem in solo matrimonio concessit, extra illud prohibet, ut Augustinus ibidem: *Deus (inquit) ... uxorem concessit, nihil amplius. Hoc iussit, hoc præcepit, ne per illicitas voluptates corrumpat templum ejus.*

95 Denique fornicatio simplex importat inordinationem, qua vergit in nocuum vitam ejus, qui est ex tali concubitu nasciturus, ait S. Thomas citatâ q. 154. a. 2. id probans ex hoc quòd importet inordinationem, quæ per se est contra bonum prolis educandæ. Ad quod per se requiritur conjunctio certi maris ad certam feminam, quæ est per matrimonium, uti S. Doctor ibidem ostendit. *Nec obstat (inquit) si aliquis fornicando aliquam cognoscens, sufficienter provideat proli de educatione.* Quia id non est per se, sed per accidens, nec communiter accidit, sed communiter & ut plurimum deficit. At verò id quod cadit sub legis determinatione, judicatur secundum id quod communiter accidit, & non secundum id quod in aliquo casu non communi potest accidere.

96 Quia verò maris & femine commixtio ex naturali institutione non solum ordinatur ad convenientem prolis educationem, sed imprimis ad ejus generationem, & hæc impeditur per fornicationem cum meretrice, hinc gravior est fornicatio cum meretrice, quam cum alia femina soluta. Quia etiam per concubinatum (quo certa femina, sive domi, sive alibi, ad hoc ab aliquo tenetur, ut eâ utatur cum libuerit) homo non solum fornicatur, sed etiam permanet in statu & continuo proposito fornicandi, gravior est inordinatio in concubinato, quam in accessu ex occasione ad meretricem, uti Doctores communiter tradunt. Unde Tridentinum sess. 24. de reform. matrim. c. 8. statuit, ut concubinarius, si, ter monitus ab Episcopo, non resipiscat, excommunicetur; concubina verò è Diocesi ejiciatur.

97 Juxta Canones pœnitentiales à S. Carolo Borromæo extractos Laicus solutus cum Laica soluta fornicans, canonicam pœnitentiam subire debebat per tres annos, & quantum sæpius,

tantò majori erat pœnitentiâ afficiendus. Juxta Canones S. Basilii pœnitere debebat annis septem. Juxta extractum verò Canonum pœnitentialem ex jure canonico, Presbyter in fornicationem lapsus pœnitere debebat 10. annis hoc modo: "Tribus primis mensibus quotidie, exceptis Dominicis & Festis, jejunare debebat in pane & aqua, sacco indutus, & humi prostratus, misericordiam Dei jugiter implorans. Postea resumtis aliquantulum viribus, unum annum & dimidium, exceptis diebus Dominicis & Festis, explere debebat in pane & aqua. Hoc expleto, particeps erat Corporis Domini. Deinde usque ad completionem septimi anni singulis septimanis, excepto tempore Paschali, tres legitimas ferias in pane & aqua jejunabat. Tribus verò annis sequentibus, id est octavo, nono, & decimo, sine ulla redemptione omni feriâ sextâ in pane & aqua jejunare jubebatur."

Ex quo patet, quam parvam seu nullam potiùs plerique Confessarii servant proportionem, inter injunctam à se satisfactionem, & illius criminis gravitatem: cum tamen Tridentinum sess. 14. c. 8. pro qualitate criminum & pœnitentium facultate convenientes satisfactiones ab ipsis injungi velit, ne alienorum peccatorum Confessarii participes efficiantur.

Suprum est naturalis concubitus, quo mulier virgo extra matrimonium defloratur. Est gravius simplici fornicatione, ratione injuriæ annexæ. Quia, ut S. Thomas ait a. 5. ad 3. habet duplicem injuriam annexam. Quam quidem ex parte virginis, quam est non vi corrumpat, tamen eam seducit; & sic tenetur si satisfacere. Unde dicitur Exodus 22. *Si seduxerit quis virginem nondum desponsatam, dormieritque cum ea, dotabit eam, & habebit eam uxorem.* Si autem pater virginis dare noluierit, reddet pecuniam juxta modum dotis, quam virginis accipere consueverunt. Aliam verò injuriam facit patri puellæ, unde et secundum legem tenetur ad penam. Dicitur enim Deuteronom. 22. *Si tenuerit vir puellam, quæ non habet sponsum, & apprehendens concubuerit cum illa, & res ad judicium venerit, dabit qui dormiuit cum ea patri puellæ quinquaginta siclos argenti, & habebit eam uxorem.* Videatur cap. 1. de adult. & stupr. ubi simile quid decernitur.

Stuprum itaque speciale habet malitiam injuriæ supra malitiam simplicis fornicationis, dum fit virgine vel invitâ, vel seductâ, vel saltem invitâ parentibus, sub quorum adhuc est custodia & potestate, uti probatur habes lib. 9. cap. 132. & 133. Ad quid verò stuprator teneatur, habes ibidem.

Stuprum aliquando latius accipitur pro quacumque illicita violatione virginis, vel viduæ honestæ, triplexque ab Authoribus distinguitur, simplex, qualificatum, & violentum. Simplex, quando fit consentiente virgine, ad id blanditiis, promissis, vel datis muneribus inducâ. Qualificatum, dum ei aliqua

alia circumstantia accedit, malitiam ipsius aggravans, ut dum fit cum diversis puellis sub promissione matrimonii singulis facta, vel dum curator aut tutor puellam sibi commissam deflorat. *Violentum*, dum virgo, vel mulier honesta per vim opprimatur. Et istud poenâ capitis jure civili, & omnium ferè moribus punitur.

102 Gravitas stupri, etiam simplicis, colligitur ex gravitate poenâ illius: siquidem Deuteron. 22. dicitur quòd puella adhuc existens in domo parentum, si permiserit se seduci, *ejicient eam extra fores domus patris sui; & lapidibus obruent viri civitatis illius; & morietur: quoniam fecit nefas in Israel, ut fornicaretur in domo patris sui: & auferes malum de medio tui.*

103 Raptus aliquando idem est quod stuprum violentum, de quo supra n. 191. Et sic est quando persona aliqua carnaliter cognoscitur per vim illatam ipsi, vel parentibus, aut tutoribus, sub quorum est potestate; vel ad eum finem aliò abducitur. Est quidem species luxuriæ, ait S. Thomas a. 7. sed *quandoque in idem concurrit cum stupro, quandoque autem invenitur raptus sine stupro, quanaoque verò stuprum sine rapto. Concurrunt quidem in idem, quando aliquis violentiam inferi ad virginem illicitè deflorandam; que quidem violentia quandoque inferitur tam ipsi virgini, quam patri, quandoque autem inferitur patri, sed non virgini: puta cum ipsa consentit ut per violentiam de domo patris abstrahatur. Defertur etiam violentia & raptus alio modo: quia quandoque puella violentè abducitur à domo parentum, & violentè corrumpitur, quandoque autem etsi violentè abducatur, non tamen violentè corrumpitur, sed de voluntate virginis, siue corrumpatur fornicario concubitu, siue matrimoniali. Qualitercumque enim violentia adsit, salvatur ratio raptus. Invenitur autem raptus sine stupro: puta si aliquis rapiat viduam, vel puellam corruptam. Unde Simmachus Papa dicit, & habetur 36. q. 2. cap. raptores: raptores viduarum, vel virginum, ob immanitatem facinoris tanti, detestamur. Stuprum verò sine rapto invenitur, quando aliquis absque violentia illatione illicitè deflorat. Ex quibus verbis apparet, ad contrahendam malitiam specificam raptus, prout distinguitur à stupro, à sancto Doctore solum requiri violentiam, siue virgini, siue corruptæ illatam, non verò abductionem de loco ad locum; quam certè nec ad raptum universim requirunt canones, etiam in foro externo, & in ordine ad incurrendas poenas raptoribus impositas: cum cap. 3. de raptorib. 36. q. 1. raptor habeatur, raptorumque poenis subjiciatur, quisquis feminam vel paternis in ædibus, vel in alio degentem loco, invitam & reluctantem oppresserit. Pro rapto verò Lex Civilis ultimi supplicii poenam decernit L. un. C. de rapto virginum.*

104 Tamest ergo ad raptum specialiter dictum (de quo to. 3. inter impedimenta matrimo-

nii) requiratur abductio de loco ad locum; ad raptum tamen, ut constituit speciem luxuriæ, solum requiritur quòd per vim femina cognoscatur. Si verò femina sub cura parentum, vel tutorum constituta, repugnantibus ac resistentibus his, sub quorum tutela est, consentiens abducatur in locum, qui sit moraliter extra illorum potestatem, causâ libidinis cum ea explendæ, adhuc est vera luxuriæ species, in confessione explicanda, ob injuriam & violentiam, quæ licet tunc feminæ non inferatur, inferitur tamen parentibus, vel tutoribus, sub quorum est potestate, à qua seipsam ipsa non potest eximere.

Sciat tamen, siue virgo, siue femina quæcumque, quæ per vim ipsi illatam opprimitur, se, sub mortali peccato, teneri ad clamandum (si clamor speretur profuturus) exteriusque totis viribus resistendum. Neque enim in foro conscientia & coram Deo innocens erit, nisi modis omnibus sibi possibilibus, & legitimis, pudicitiam suam defenderit, violentoque stupratori resisterit clamando, domesticorum, vel vicinorum auxilium implorando (si qua auxilii spes fuerit) vim denique vi repellendo quantum potuerit, etiam si stuprator districto in pectus ejus pugione mortem ipsi comminaretur, si clamaret. Quem admodum enim consentire censetur, nisi manibus & toto corpore resistat quantum potest, & ad resistentiam istam tenetur, etiam si stuprator mortem ipsi minetur, si resistat; sic etiam consentire censetur, nisi clamet, ubi clamor speratur profuturus. Unde Deuteron. 22. puella, quæ in civitate vim patiens non clamasset, jubetur lapidibus obrui. Non censetur ergo vim perfectam pati, nisi modis omnibus legitimis sibi hinc & nunc possibilibus resisterit, mori potius eligens, quam fedari, exemplo Susannæ Daniel. 13. quæ licet in angustiis comminata sibi mortis constituta, Si enim (inquit) non egero, sed modis omnibus pro posse resistero, non effugam manus vestras. Sed melius est mihi absque peccato inchoare in manus vestras, quam peccare in conspectu Domini. Et exclamavit voce magnâ Susanna. Censuit ergo se peccaturam, si non clamasset, cum posset, seque ad clamandum teneri, etiam cum periculo mortis.

Et reverà sic erat: tenebatur enim ut 106 que ad sanguinis effusionem & mortem peccato resistere, juxta illud Hebr. 12. *Nondum usque ad sanguinis effusionem resististi adversus peccatum repugnans.*

Non sufficit ergo ad perfectam violentiam, quæ proflus involuntarium facit, quòd mens repugnet facinori, sed necesse est quòd homo, etiam exterius resistat quantum potest. Aliàs ipsi imputabitur ad mortale peccatum, licet non ita grave, ac si nullâ intentatâ violentiâ, nulloque incusso mortis metu stupraretur. Et ita docent SS. Patres, signanter Ambrosius l. de lapsu virginis consecratæ c. 3. ubi excusationem ipsius sic refellit: *sed dices: nolui* hoc

hoc malum, violentiam passa sum. Respondebit tibi fortissima illa Susanna, cujus tu nomen salaciter bajulas: Ego inter duos Presbyteros posita, inter duos miq̄ue Judices populi, sola inter sylvas paradisi constituta, vinci non potui, quia nec volui. Tu ab ineptissimo adolescente, & in media civitate, quomodo vim potuisti perferre, nisi quia ultro vitari voluisti? Quis denique tuas voces audivit? Quis oblationes sensit?

- 108 Unde propositionem hanc Cornelii à Lapide in cap. 13. Daniel. v. 22. & 23. In hac vi, & metu infamie, mortisque, poterat Susanna dicere: Non consentio actui, sed pariar, & tacebo, ne me infameis, & adigatis ad mortem.... Fortè Susanna id vel nesciebat, vel non cogitabat: sic enim honesta castaque virgines putant se esse reas, sequè consentire leonibus, si non clamore, manibus, totisque viribus resistant.... Potuisset Susanna, in tanto periculo infamie & mortis, negativè se habere, & permittere in se eorum libidinem, modo interno actu in eam non consensisset, sed eam detestata & execrata fuisse: quia majus bonum est vicia & fama, quàm pudicitia. Unde hanc pro illa exponere licet. Hanc (inquam) propositionem Generalis Cleri Gallicani Conventus anno 1700. Censurâ 44. sic perstrinxit: *Hæc propositio temeraria est, scandalosa, castarum aurium offensiva, erronea, & legi Dei contraria.*

CAPUT XIII.

Nonnulla observanda ab iis qui ad matrimonium tendunt, ne peccando contra castitatem, contra sextum peccent præceptum.

- 109 Sexto præcepto, sicut & aliis, aliqua præcipiuntur, aliqua prohibentur, quemadmodum verò non solum prohibetur externum opus contra castitatem, sed & omne illud quod eò tendit, seu inducit; ita non solum præcipitur castitas, aliaque virtutes ad eam servandam necessariae, ut est continentia, pudicitia, verecundia, lobrietas, &c. sed & alia omnia media & exercitia necessaria, quibus istæ virtutes acquiruntur, & conservantur, ut sunt frequentes orationes, vigiliae, custodia sensuum, corporis castigations, jejunia, &c. prout variis docemur sententiis sacris, Sanctorumque testimoniis & exemplis.
- 110 Et ista omnibus quidem necessaria sunt, sed maxime personis ad matrimonium tendentibus; ne conversatio cum altero sexu, etsi facta conubii causâ, ipsos inducat in peccata plurima. Ideò personæ illæ de sequentibus admonendæ sunt à zelosis Pastoribus & Confessariis.
- 111 Primò, quòd cum (Scripturâ teste) nemo possit esse continens, nisi ex Dei dono, pro eo obtinendo Deus ab ipsis specialiter, ferventer ac frequenter orandus: cum ipsi præ aliis, ratione ætatis juvenilis, & conversationis cum altero sexu, ob naturæ corruptionem aliàs nimis periculosa, potentiori indigeant gratiâ, ut se contineant.
- 112 Secundò, ut visitationes, conubii causâ, quoad fieri potest, nec longiores sint, nec

quotidianæ, sed breves & raræ; aliter pericula vix aut ne vix quidem caveri possunt: eùm ab illis ipsis difficulter caveantur, qui in ejusmodi visitationibus parciores sunt.

Tertiò, ut visitationes ejusmodi non fiant in solitudine, nec in tenebris, sed palam & eoràm parentibus, præsertim ab iis qui pericula castitatis honesto colloquio avertere non norunt.

Quartò, ut si alterutra pars, post aliquot visitationes, non intendat eum hac persona nubere, vel nonnisi post longum tempus, conversationem ulteriorem abrumpat, ne se vel alteram partem peccatorum internorum vel externorum contra castitatem periculis exponat: utpote quæ tantò majora esse solent, quò in tempus longius continuata conversatio, maxime dum cessat iustus finis ipsius.

Quintò, ut etiam si utraq̄e pars intendat matrimonium simul inire, imò etiam si jam sibi mutuò id polliciti sint, ad eòque sponsalia inierint, nulla equidem impudicitia seu verborum, seu factorum, seu internorum affectuum ipsis magis licita sit, quàm iis qui de matrimonio inter se in eundo non cogitant.

Sextò, ut matrimonium in eatur quàm citissime, monitis utrimque parentibus ut per illos, de eorumque consensu res ista tantò citius peragatur.

Septimò, quia post sponsalia, propensio ad venerea solet esse major, majora per consequens pericula castitatis: eò quòd minor inter sponfos sit pudor, minor etiam timor infamie, dum alter alteri persuadet infamie ex actu venereo obviandum per subsequens matrimonium; propterea identidem monendi sunt, ut contra pericula ista tantò magis se munit, quantò pericula sunt majora. Imò de eo frequenter monendi sunt, etiam ante sponsalia, ne si ad ea per multiplices impudicitias verborum, factorum, & affectuum internorum perveniant, illicitè perveniant (quæ Deo, parentibus, & aliis quos consuli oportet, inconsultis) matrimoniumque tandem in eant, non eo quo oportet sine christiano, sed ut libidini vacent, sicut equus & mulus.

Octavò, ut meminerint, tempus inter sponsalia & matrimonium esse maxime opportunum, ut sponsi se præparent ad matrimonii Sacramentum rite suscipiendum, istamque præparationem ipsis id eò esse valde necessariam, quòd in statu matrimonii plurimum iis indigeant gratiâ, ob quas conferendas matrimonii contractus ad Sacramenti dignitatem à Christo est elevatus: Quibus gratiâ privante illud facilegè suscipientes; maxime eùm Sacramentum hoc sacrilegò obice sublato non reviviscat.

Nonò, ut debita præparatio ipsis fortius persuadeatur, monendi sunt, statum omnem, quem Christianus homo suscipit, christianè esse suscipiendum: eò quòd susceptio status facta ut Christianos decet, divinam benedictionem, pro statu illo christianè obeundo,